

DEUSTU HERRIKO EANTZINEA

ZIRIKATZEN!

KOMUNIKAZIOA LIBRE?

INDEPENDENTZIA SUTZIALISMPA

SARE SOZIALAK

Editoriala.....	3
Garapenak, nora garamatza?.....	8
Internet arautzen.....	14
Ziber-kontrola.....	20
Erresistentzia sarean.....	25
Iraultza saretik?.....	31
Harremanak 2.0.....	35

2012ko UDARZKENA

zirikatzenweb.wordpress.com zirikatzenweb@gmail.com

Fantxinean agertzen den informazio guztia
kopiatu, aldatu edota hedatu dezakezu,
baldintza bakar batekin: kopia eta bertsio
aldatu bakoitzean ohar hau jarri behar duzu

copyleft

EDITORIALA

Autobusean irakurtzen ziren liburuak, mugikor eta ordenagailuek ordezkatzeko dituzten garai honetan; bakardadea gero eta abstraktuagoa bihurtzen ari den momentuan, gure lagun eta ez hain lagun ia guztiak patrikan eraman dezakegun garaian, interesgarria izan daiteke, segundo bat itxoitea eta gai honen inguruan pixka bat hausnartzea.

Ez da zaila, gure ingurura begirada bat botaz gero, komunikazio bide edo era berriek gure bizitzetan duten eragina ikustea. Esan daiteke tresna hauek ez dutela denbora luzerik behar izan gure eguneroko zereginetan zeresan handia izateko. Bistakoa da ere, teknologia guzti hauek etenik gabeko garapen bizkorrean murgilduta daudela, eta gu hauen atzetik goazela, korrika. Seguruenik asko izan dira, euren buruei, gai honen inguruko galderak planteatu dizkietenak, eta gehiago, seguruenik, inolako hausnarketarik egin gabe, komunikazio bide hauen erabilera arduragabea egin dutenak. Hau izango da beraz ale honen helburua: **komunikazio bide berriei buruzko hausnarketa egitea**, informazioa eskuratzea, aztertzea eta ondorioak ateratzea, azken iritzia bakoitzaren ardurapean badago ere.

Hasteko, interesgarria iruditzen zaigu, gehienok egunero erabiltzen ditugun

Komunikazio
bide edo era
berriek gure
bizitzetan
eragina dute.
Esan daiteke
tresna hauek ez
dutela denbora
luzerik behar
izan gure
eguneroko
zereginetan
zeresan handia
izateko

teknologia hauek posible egiten duten garapenaren berri izatea. Industria militarrek estatuaren diruarekin, noski, garatzen dituzten teknologiak dira guk gero arlo zibilean erabiltzen ditugun teknologia asko eta asko. Industria militarren garapena, gerrara, espioitzara... hau da, erabilpen militarra bideratuta dago, baina zaharkitua geratzen denean arlo zibilerara helarazten da, horrela merkatuak berriro egiten dira. Honek kapitalismoaren oinarriak babesten ditu, merkatuaren aldizkako berritzea bermatuz.

Teknologia hauen, arlo militarren eta sistema kapitalistaren arteko lotura kezagarria da oso, baina nondik datozen eta zer diren galderak erantzun ostean, garrantzitsua da zertarako diren galderari erantzutea. Zertarako dira? Zertarako erabiltzen dituzte? Zergatik heldzen dira hain arin gure eskuetara? Komunikatzeko. Telefonoak, faxak eta interneten bidez lor ditzakegun komunikatzeko erak, horretarako dira, komunikatzeko.

Hori nahiko argi dago, bistakoa da. Guzti honek ez du esan nahi, **hor nonbaiten geratzen den informazio guztia, beste gauza askotarako ere erabili** ezin

daitekeenik. Segurtasunaren izenean, (terrorismoaren, narkotrafikoaren, immigrazioaren, pirateriaren aurka) erabiltzaile bakoitzaren segurtasuna eta pribazitatea jartzen dituzte kolokan. Egunero famatuak bagina bezala sentiarazten gaituzten kaleetako, unibertsitateko eta autobusetako kamara guztiak, pairatzen dugun kontrolaren adibide bikaina dira. Baina adierazgarriagoak dira, gobernuetatik datozen lege eta proiektu guztiak. Mota askotako komunikazioak interzeptatzeko balio duten mundu mailako espioitza sistemak, internet ekoizleen eta inteligentzia agentzien arteko elkarlana, edozein pertsonak ordenagailutik egiten dituen mugimenduak estatuen poliziaen esku usten dituzten enpresak.... Ahalegin eta diru mordoak estatuak hiritarrak espiatu ahal izateko inbertitua. Honetaz gain, intimitate

urratzea lortzen duten legeak indarra hartzen hasi dira bai Espainiar zein Frantziar estatuetan bai mundu mailan. Aitzakia: pirateria eta egileen eskubideak, galtzaileak: erabiltzaileak, honi esker, gobernuak, sarean egin ditugun mugimendu guztiak begiratzeko boterea eskuratzen duelako. **Askatasunaz ari gara, internet lege propioz josi nahi duten eremua** da, eta bide honetatik ez da eremu askea izango. Zentsura, anoni-

Segurtasunaren
izenean, (terroris-
moaren, narko-
trafikoaren,
immigrazioaren,
pirateriaren
aurka) erabiltzaile
bakoitzaren
segurtasuna eta
pribazitatea
jartzen dituzte
kolokan

matoaren galera eta era askotako interbentzioak dira interneten pisua hartzen ari direnak.

Esan dezakegu goian aipatutako arriskuen aurka bakoitzaren jarrera dela garrantzia duena. Bestalde badirudi era "antolatuan edo gutxienez era bateratuan, wikileaks eta anonymous bezalakoek adibidez, sarean gertatzen diren bidegabekeria askoren aurka lanean ibili direla. Egin dituzten salaketa asko anonimato eta askatasun faltaren aurkakoak izan dira hain zuzen. Beharbada interneten askatasun falta salatzeke internet bera ekintzak (informazioa zabaltzea, enpresen datuak gordetzeke moduaren segurtasun falta salatzea, web zehatz bat saturatzea) egiteke erabiltzea zentzuzkoa izan daiteke. Baina baliagarria da internet, WhatsApp, tuenti, twitter, hotmail... eragile sozialek euren aldarrikapenak zabal ditzaten? Pertsona gero eta gehiago kaletik mugikorrera begira ibiltzen direla kontuan hartzen badugu, badirudi jende gehiagok ikusiko duela modu honetan kartelen bidez baino. Baina atxikimendu gehiago lortzeko balio du? Eraginkorragoa da? Gure benetako arazoa informazioa zabaltzea da, ala jendeari erakargarriak egiten zaizkion ekintza, ekitaldi, dinamikak prestatzea? Baliagarria da, baina pertsonak aurretik jakiteko edo informatzeko nahia bazuen soilik?

Gure benetako arazoa informazioa zabaltzea da, ala jendeari erakargarriak egiten zaizkion ekintza, ekitaldi, dinamikak prestatzea? Baliagarria da, baina pertsonak aurretik jakiteko edo informatzeko nahia bazuen soilik?

Askatasunaz ari garela aprobetxatuz, menpekotasunei buruz ere hitz egin dezakegu. Komunikazio modu hauek dituzten abantailak agerikoak dira, momentuan **komunikatzeko gaitasuna** dugu, edozein momentutan, edonorekin, edonon dagoelarik ere. Baina **abantaila desabantaila bihur daiteke egiten dugun erabilpenaren arabera**. Fisikoki lagun batekin egonda egin genezakeen gauza ia berberak egin ditzakegu internetek eta mugikorrekin eskaintzen dizkiguten komunikatzeko moduei esker. Baina internet eta errealitatea gauza bera al dira? Gure ustez errealagoa da egun guztia bakarrik egotea (ikasten, igerilekuan, metroan, liburutegian...) eta eguneko azken bi orduak bi lagunekin trago bat hartzen, berbetan eta barre egiten ematea, egun guztian zehar

ehun lagun ezberdinekin WhatsApparekin hitz egiten egon izana baino. Teknologia hauen erabilera puntuala izan beharko litzateke, ezin da komunikazio tradizionalaren ordezkaria izan, ez dugu uste osasuntsua denik. Gainera gero eta autonomia gutxiagoko pertsonak hezten ari garelakoan gaude, egunero, orduro, minuturo, lagunekin konektatuta egotea, abantaila bat izatea baino, desabantaila bat izan daiteke. Gainera komunikazio modu berriak esatean, **komunikatzeko beste modu batez ere ari gara**, aurrez aurreko komunikazioan dauden elementu asko falta dira tresna hauen bidezko komunikazioan, elementu berriak sartzen badira ere. Komunikatzeko modu berriek gure bizitza baldintzatzen dute eta izateko, erlazionatzeko, egiteko... moduen aldaketa ere ekar dezakete (onerako edo txarrerako). Pentsa dezagun hizkuntzak berak eskeintzen dizkigun adibideetan: ze punturaino pairatzen dugun sistema patriarkal honetan, ez gara sistema patriarkal hori bera elikatzen eta birsortzen ari lekuz edo garaiz kanpo dauden hitz edo esamolde sexisten etengabeko errepikapenarekin? Hizkuntzak (edo komunikatzeko tresnek) errealitatea deskribatzeko edo “sortzeko” balio du? Gure ustez, gakoa tresna hauen inguruan hausnartzea da, ahalik eta erabilera seguru eta kontzienteena egin ahal izateko.

Printzipioz teknologia neutrala dela esaten da. Antza, guk ematen diogu nahi dugun erabilpena. **Baina hala al da?** Guk menperatzen dugun tresna bat besterik ez da, ala tresna bera gure komunikatzeko eta are gehiago gure bizitzeko modua aldatzen ari da? Eta horrela bada, kontziente al gara horretaz? Edozein kasutan, horretarako, erabiltzen ari garen tresna ezagutzea eta bere inguruan hausnartzea ezinbestekoa da. Eta are garrantzitsuagoa, tresna bat izatetik territorio bat izatera igarotzen ari al da? Komeni al zaigu horrelakorik? Eta hala izanik territorio librea dela uste al dugu? Noren eskuetan dago eremu horren arauak ezartzea? Gure ekintzarako eta eraldaketak bultzatzeko gaitasuna zabaltzen edo murrizten du?

Eta are garrantzitsuagoa, tresna bat izatetik territorio bat izatera igarotzen ari al da?
Komeni al zaigu horrelakorik?
Eta hala izanik territorio librea dela uste al dugu?
Noren eskuetan dago eremu horren arauak ezartzea?

KOMUNIKAZIOA?

KONTROLA?

GARAPENAK NORA GARAMATZA?

Sare sozialen inguruan hausnartzea helburu duen ale honetan, lehenengo eta behin hauek posible egiten dituen garapen zientifiko-teknologikoaz hitz egi-tea ezinbestekoa iruditzen zaigu. **Zerk bultzatu du garapen zientifiko-teknologikoa?** Beste garapen bideren bat hartu zitekeen edo halabeharrez egin beharreko bidea jarraitu du? Interesak daude garapen honen atzean ala giza-terriaren mesedetan garatu da?

Hurrengo lerroetan azalduko dugun bezala, eta Klaudio Katz-en hitzetan, *zientzia eta teknologia ez dira neutralak, beren garapenak gizarte kapitalistaren sorrerari erantzuten dio*. **Are gehiago esango genuke, betidanik eza-gutzaren zati oso garrantzitsu bat guda beharretara bideratu da** (arkitektura eta ingenieritza obra defentsibo eta ofentsiboak, topografiaren garapena territorio berriak konkistatu ahal izateko...). Baina nabarmentzekoa da, kapitalismoaren lehen garaietan geldirik zegoen guda-teknologiak bultzada garrantzitsua hartu zuela 1850etik aurrera, 1880rako teknologia zibilarri aurre hartuz korporazio militar haundien sorrerarekin.

Momentu honetatik aurrera, **ekonomia miltarraren pisua berrikuntza zientifiko-teknologikoan beste ezer baino askoz garrantzitsuago bilakatzen da** (AEBetan, munduko potentzia nagusian, industria militarrek ikertzaile, zient-

*zientzia eta
teknologia ez
dira neutralak,
beren
garapenak
gizarte
kapalistaren
sorrerari
erantzuten
dio*

zialari eta ingeniariaren %20-30 eta ikerkuntzara bideratutako aurrekontuaren bi heren monopolizaten ditu). Interes militarrek daude garapen zientifiko-teknologikoaren atzean, hau da, ez da garapen prozesu neutral bat.

Azken urteotako berrikuntza garrantzitsuenak, batez ere gehien garatutako alorretan (elektronika, aeronautika eta espaziala), hasiera batean erabilpen militarreko pent-satuak izan ziren: zirkuitu integratuak eta semikondutoreak Pentagonoaren eskaerak asetzeko garatu ziren; hegazkin zibil guztiak militarretatik datoz; komunikazio satelite-ak NASAren guda-programetatik datoz; mikroelektronika balistikaren, radarren... arazoak konpontzeko jaio zen; energia nuklearraren garapena guda erabilpenetik dator; Internet bera militarren barne komunikaziorako tresna bezala jaio omen zen... Berrikuntza sofistikatuetatik (ordenagailuak, trantsistoreak...) aldaketa teknologiko hutsaletaraino (baina eragin ekonomiko garrantzitsuetakoak, kontainerrak kasu), dana, erabilpen militarretik eratortzen da.

Eta zergatik dauka hainbeste garrantzia industria militarrek pairatzen dugun sistema kapitalistan? Bada, sistema honek krisi ziklikoak sortzen dituelako. Azkenengo 100 urteotan gain-produkzio

eta gain-metaketa (kapitalaren etengabeko irabazien metatzearen sahiestu ezinezko ondorio ziklikoak) **300 krisi ingururi “irtenbidea” emateko, kapitalak bere aberastasuna deuseztatu eta merkatu berriak konkistatu behar izan ditu. Eta horretarako garapen zientifiko-teknologikoak izaera suntsitzalea izan behar du.** Hitz gutxi batzuetan, inperialismo kapitalistak militarismoa sorrarazten du.

Bide horretan, estatuak nork, nola eta zein norabidetan berritzen den erabakitzen du. Eta ekonomia militarrean, berrikuntza, gastu publikoaren inbertsioan oinarritzen da. Industria militarren garapena keynesiarra da guztiz, hau da, soilik estatuaren aurrekontuarekin babestuta dauden kontratista haundiek, oinarritzko teknologietan transformazio planak, teknologiarik onena bereganatu, lan indar kualifikatuena eta ekoizpen eta kontratazio kondizio onenak lor ditzakete (Bigarren Mundu Gerraren bukaeran, “Manhattan proiektuan”, bonba atomikoa egiteko proiektuan alegia, 150.000 pertsonen lan egin zuten, punta-puntako hainbat zientzialari tarteko, hurrengo urteetarako joera ezarri). Horrela armamentismoak, eskaera eta enplegua suspertzeko politika antiziklikoa eta estatuaren zientzia eta teknologia aurrekontuaren ardatz nagusiaren papera hartzen du.

Estatuaren gastuek, hau da, denon diruak, berehalako ganantziak ziurtatzen dizkio industria militarri. Baina, irabazi hauek ez dira enpresa armamentistikoetara mugatzen, **mozkinak klase menperatzaile osora hedatzen dira, alor militarrean erabilitako berrikuntzak alor zibilera dohan pasatzen direnean.** Industriagune militarra ez da “beste” sektore bat gehiago, zirkuito ekonomiko orokorretik isolatu daitekeena. Berrikuntza militarrek alor zibilera konbertitzea, akumulazio prozesu globalaren parte garrantzitsu eta bereizezina da. Alor militar eta zibilaren artean dualitate teknologiko bat existitzen bada ere, alor bakoitzeko enpresarien artean ez dago inolako antagonismoik.

Teknologia militar eta zibilaren artean erlazio estu bat dagoela agerikoa da dagoeneko. Baina jada erlazio hau ez da pasadan hamarkadetako bezala, non berrikuntzak alor militarretik zibilera pasatzen ziren lehenengoan

Berrikuntza
militarrak alor
zibilera
konbertitzea,
akumulazio prozesu
globalaren parte
garrantzitsu eta
bereizezina da.
Alor militar eta
zibilaren artean
dualitate teknologiko
bat existitzen
bada ere, alor
bakoitzeko enpre-
sarien artean
ez dago inolako
antagonismoik.

amortizatu
eta gero.
Industriagune
militarrak
ekonomian
duen eragina
sakontzen
doa asmo
anitzen eragi-
nagatik. Gero
eta kasu
gehiagotan,
ekoizpen
industrialaren
produktu bat-
zuen azken
helburuak,

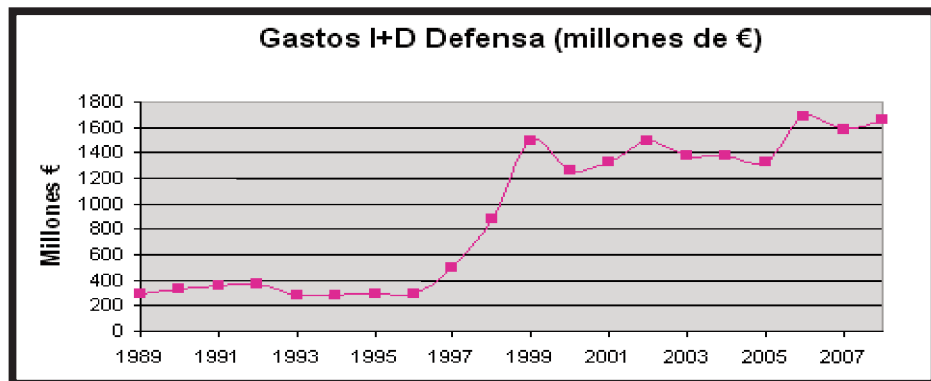

edo ez daude batere argi edo bi alorretarako, militarra eta zibila, izan daitezke. Adibidez, erabilpen komertzialerako edo misil balistikoentzako sektore espazialen ikerketa-garapena ezberdintzea zaila da.

Baina akaso bide horretan adibiderik esanguratsuenak, sare sozialak posible egiten dituzten ordenagailuak eta Internet dira.

Informatikaren garapena 40. hamarkadan hasi zen II Mundu Gerran. 60. hamarkadan garapen handia ezagutu zuen eta 70. hamarkadan inflexio puntu erabakigarria etorri zen: ordenagailu pertsonalak. Momentu horretatik aurrera, **ordenagailuak garapen militarren buru bihurtu ziren**. Gudan oraingoz giza faktorea erabakigarria bada ere, gero eta eragin handiagoa dauka teknologiak. Bi adibide aipatzearren, AEBek Pakistanen Talibanen kontra erabiltzen dituen droiak (pilotorik gabeko hegazkinak) eta gero eta entzunagoa den ziberguda (prozesu industrialak suntzitzeko birusak, Iranen instalazio nuklearrak ezgaitzea helburu zuen *Stuxnet* adibidez, edo ziberespioitza helburu dutenak, *Flame* kasu). Eta honek noski, estatuen arteko lasterketa zientifiko-teknologikoa dakar.

Ez da kasualitatea 50. hamarkadatik hona, AEBetako defentsa industriaren gunerik garrantzitsuena Hego-Kalifornian egotea, munduko lehenengo zentru informatiko eta zibernetikoa (Silicon Valley) dagoen leku berean.

Eta alor militarrean informatikak daukan garrantzia agerikoa bada, alor zibilean are eta gehiago. Guztiok daukagu edo erabiltzen dugu ordenagailua, sakeleko telefonoa, tablet... Eta kontziente izan behar gara, alor militarrean bezala, **zibilean ere teknologia guzti hau espioitzarako erabiltzen dela** (kontrol poliziala, publizitate pertsonalizatua...). Richard Stallmanen hitzetan (software librearen aldeko mugimenduaren sortzaile eta mundu mailako erreferentzia) *“Facebook zaintza masiborako tresna da”* eta Julian Assangek (Wikileaks-en sortzailea) *“Facebook inoiz asmatu den espioitza makinarik bel-durgarriena da (...) gordetzen duen informazio guztia inteligentzia agentzien esku uzten du, Yahoo-k edo Google-k egiten duten moduan”* dio. Iratxe Esnaola informatika ingeniariak laburbiltzen ditu ideia hauek *“Interneten baitan ‘Datuena Industria’ dei dezakegun sektore berezitu bat jada sortua dagoela ere ematen du”*. Eta nork kontrolatzen du?

Iratxe Esnaola
informatika
ingeniariak
laburbiltzen ditu
ideia hauek:
Interneten baitan
‘Datuena Industria’
dei dezakegun
sektore berezitu
bat jada sortua
dagoela ere
ematen du.
Eta nork
kontrolatzen du?

ZIRIKATZENI

WEB GÜNE BERRIA MARTXANI

<http://zirikatzenestu.wordpress.com>

INTERNET ARAUTZEN

Duela urte batzuetatik hona, Internet kontrolatzeko guda abian da. Kontrol erlatibo batetaz ari gara noski, ez baititugu ahazten Echelo, Carnivore... bezalako espioitza sareak. Edukinen kontrolaz ari gara kasu honetan. Negozio ekonomikoa, askatasuna eta anonimotasunaren (erlatiboak noski) aurka. Egunero pirateriaren kontrako legeez, web-orrialdeen itxieretz, egileez, editoreez... hitz egiten duten berriak agertzen dira. Artikulu honetan hainbat oinarritzko kontzeptu azaltzen saiatuko gara, Mass-Media-ek gai honen inguruan sortzen duten zarataren erdian gal ez gaitezen.

SOPA, PIPA, SINDE-WERT... legeak

Lege guzti hauen atzean helburu berdina izkututzen da: **sarean partekatzen dugun informazioaren kontrola**. Eta partekatzearekin ekintza pilo batez ari gara: e-mail bat bidali, foro batean estekatu, deskarga programaren bat erabili... guzti hau eta beste hainbat aktibitate dira partekatzea azken finean. Jabetza intelektuala defendatzen duten elkarteek (egileak, editoreak...) lehe-

nengo interesatuak dira, bultzatzaileak. Erabiltzaileek mota guztietako fitxategiak partekatzeko ahalmena (beraien kontroletik at noski) aitzaki bikaina da. Estatuak, poz-pozik, komunikazioak “ofizialki” zelatatzeko legeak egiten dituzte entretenimendu korporazio handien mesedetan. **Estatu espainola eta frantsesaren kasuan, lege hauen izena SINDE-Wert eta HADOPI dira hurrenez hurren.** Hego Euskal Herriaren kasuan SINDE-Wert legea ezarri zaigu. Ikus dezagun zertan datzan.

Zer da?

Sinde-Wert legea (bere izena legea bultzatu duten PSOEko González-Sinde ministra ohiaren eta PPko Wert ministroaren abizenetatik dator) Ekonomia Jasangarriaren Legearen atal bat da, Bigarren Azken Xedapena deitutakoa. **Lege honekin egileen eskubi-deak urratzen dituzten webguneak zigortu nahi dira.**

Hori da bertsio ofiziala. Praktikan, sistema juridiko-administratibo berri eta arriskutsu baten aurrean gaude, Jabetza Intelektualeko Batzorde batek kudeatzen duena. Batzorde hau, Kultura Ministerioaren agindupean dauden pertsonen osatua dago. Horrela, Estatuak saretik dabilen informazioaren gaineko kontrola areagotzen du, kasu hauetan **epaileen analisi eta erabakitze ahalmena murriztuz** (orain arte, orokorrean, justiziak esteketarako web orrialdeak errugabetu ditu).

Non jaiotzen da lege hau?

2009ko azaroaren 27an momentuko gobernuak Ekonomia Jasangarriaren Legearen proiektua aurkeztu zuen Kongresuan. Nahiz eta ezkutuan egin nahi izan zuten, handik gutxira berria herritarren artean zabaltzen joan zen, interneten protesta andana sorraziz.

Hori da
bertsio ofiziala.
Praktikan,
sistema juridiko-
administratibo
berri eta
arriskutsu baten
aurrean gaude,
Jabetza
Intelektualeko
Batzorde
batek kudeatzen
duena.

Hortik aurrera gertaeren segida luzea da: kalean manifestazioak, araudiaren atal batzuen aldaketa, gelditzen da eta gero berrabiarazten da txarrera egiten duten aldaketa batzuekin... eta horrela jarraitzen du **Alderdi Popularraren gobernuak arauketa onartzea erabakitzen duen arte.**

Baina, zergatik horrenbesteko insistentzia oso gutxik sinisten duten legea onartzeko? Honakoa da galderarik interesgarriena.

Esaten genuen bezala, bertsio ofizialak oso “piratak” garela esaten du eta beraz, zeozer egin behar zen interneten babestutako edukien “pirateria” gelditzeko. Baina errealitatea bestelakoa da. **SINDE-Wert legeak, joera internazionala jarraituz, industria kulturalaren enpresa handiei euren banaketa eta komertzializazio eredu agortuak babesteko tresnak eskeintzen dizkie.** Eta dana copyright-aren lobby estatubatuarrek gidatuta.

Nori eragiten dio?

Araudi berri hau onartzen ibili diren politikariek behin eta berriz errepikatu digute legeak esteka web orrialdeei

bakarrrik (rebelde mule, piratebay, divxtotal...) eragingo diela, eskubideen titularren baimenarik gabe edukinak deskargatzeko esteka katalogoak eskaintzen dituztenak alegia.

Beste gezur bat gehiago, izan ere Sinde-Wert legearen neurriak:

Podrán ser aplicadas a cualquier persona física o jurídica que proporcione un servicio de la sociedad de la información, entendiéndose como tal según la Ley 34/2002, de 11 de julio, de servicio de la sociedad de la información y de comercio electrónico que directa o indirectamente actúen con ánimo de lucro o hayan causado o sean susceptibles de causar un daño patrimonial al titular de derechos.

Edo beste modu batean esanda, Interneten funtzionamenduan oinarrizkoak diren estekak erregulatzeari eta legea termino orokorretan oinarrituta egonda, **Batzordea edozein web orrialderen kontra aritu daiteke.**

Zer da Batzordea zehatz mehatz? Nork parte hartzen du bertan?

Jabetza Intelektualaren Batzordea organo betearazlea da. Kultura ministerioaren menpe dago, eta beste gauza batzuen artean, **eskubideen titularrak salatutako web orrialdeek eskubide hauek urratu dituzten edo ez erabakitzen du.** Bi ataletan banatuta dago:

- Lehenengo atala.

Bitartekaritza eta arbitraje eskumena jabetza intelektualaren eskubideen kudeaketa kolektiboan eta kudeaketa erakunde ezberdinen eta titularren arteko gatazken bitartekaritza.

- Bigarren atala.

Kezkagarriena. *“salvaguardar los derechos de propiedad intelectual frente a su vulneración por los responsables de servicios de la sociedad de la información”.*

Salaketak jaso, salatuak informatu, susmagarrien informazioa eskatu eta faltarik dagoen erabakitzen du.

Organo administratibo bat horrelako botereaz janztea arazo larria da. Eta are larriagoa organo hori osatzen duten pertsonak nahierara aukeratzen badira, kasu honetan gertatzen den bezala (legearen araudiak Batzordearen partaideak, Justizia, Hezkuntza, Kultura eta Kirola eta Ekonomia eta Lehiakortasuna idazkariordeen proposamenarekin, Hezkuntza, Kultura eta Kirol ministerioak izendatzen dituela ezartzen du).

Beraz, epailea Bigarren atalak diona berrestera edo ez berrestera mugatzen da, **erruduntasunaren edo errugabetasun erabakitze prozesuan ezin parte hartuz.**

Ez da oso korapilatsua izan behar

Argazki batez irudiztatutako artikulua xume bat idatzi (edozein blog pertsonala), telebistan era irekian ematen den edozein gertaera interneten nola ikus daitekeen informatu (Roja Directa-n futbol partidak)... horrelakorik egiten dugunean, **copyright-aren araurratze bat egiten ariko gara**, eta ezagutzen ez dugun eta ezagutuko ez dugun norbaitek sala gaitzake. Esaten genuen bezala, Sinde-Wert legeak **interneten edozer argitaratzen duenari eragingo dio**. “Arazoa” Internet erabiltzen dugun erabiltzaile gehienok “inkontzienteki” edukiak sortzen ditugula da. Adibide bat. Zirikatzen lek lip-dub bat egitea erabakitzen du eta bere web orrialdera igotzen du. Bai, **lip-dub bat egitea edukieen sorkuntza da**. Bere eskubideen titularrak, edo edozein kudeaketa entitatek, dagozkion royaltiak ez ordaintzeagatik copyright-aren urraketa egin izana salatu dezake. **Hori da eduki sorkuntza interneten** (eduki penagarria, bai, baina bada) **eta delitu izan daiteke**. Hortik aurrera izango ditugun aukerak bi dira, edo **ustezko arauhausle edukina kendu edo inork ez dakizkieen, zehaztuta ez daudelako, zigorrei aurre egin**. Izunak? Kartzela? Batek daki!

Sinde-Wert legearen adarrek dana ekoizle handien edukinen pirateria ekiditeko zuzenduta dagoela diote. Baina presio taldeek adar horiek astintzen dituzten bitartean, oso gutxik ikusten dute basoa, hau da, **edozein gaiaz aritzen den web orrialde bat ixteko aukera**, edo bere lagunei jaiak zoriontzeko lip-dub-ak igotzen dituenak jasoko dituen zigorrak, oraindik erabakitzeke daudenak.

Beraz, epailea
Bigarren atalak
diona
berrestera edo
ez berrestera
mugatzen da,
erruduntasunaren
edo
errugabetasun
erabakitze
prozesuan
ezin parte
hartuz.

**COMPARTIR
ES VIVIR**

ZIBERKONTROLA

2001. urtean Europar Parlamentuak hau adierazi zuen:

*“Ez dago inolako arrazoirik Estatu Batuak, Erresuma Batuak, Australiak eta Zeelanda Berriak UKUSA Akordioaren bidez posible egiten duten **mundu mailako komunikazioen interzeptazio sistema baten existentzia zalantzan jartzeko**; halaber, eskuragarriak diren txostenak kontuan hartuta, litekeena da bere izena “ECHELON” izatea, datu honek berebiziko garrantzirik ez badu ere (...) Sistema **ez da erabiltzen komunikazio militarrek interzeptatzeko, komunikazio pribatu eta ekonomikoetarako baizik (...)**”*

Hau da, Europar Parlamentuak lot-sarik gabe onartzen du telekomunikazio espioitza sistema baten existentzia. Eta hori

gutxi balitz, partikularren arteko komunikazio edo/eta jarduera ekonomiko-enpresarial pribatuak zelatatzen ditu. Ez gara gobernuen arteko espioitzaz ari, gobernuek euren hiritarrak eta enpresak espiaitzen dituzte. Ikus ditzagun zeintzuk diren gure intimitatea inbaditzen duten sistemak, eza-gutzen ditugunak gutxienez...

ECHELON

Historian egon den komunikazio elektronikoaren analisi eta espioitza sarerik handiena dela kontsideratzen da. UKUSA komunitatearen kontrolpean, irriti

eta satellite bidezko komunikazioak eta ia mundu osoko telefono dei, fax eta e-mailak harrapa [capturar] ditzake, gainera interzeptazioak automatikoki analizatzen eta klasifikatzen ditu. Eskura dauden datuen arabera 2000. Urtean ECHELON-ek **hiru mila milioi komunikazio baino gehiago atzematen zituen egunero**. Kontutan hartzen badugu giza erabilerarako bideratuta dagoen teknologiaren garapena (interneten ezarpena, telefonia mugikorra...) eta sistema beraren hobekuntza, erraza da ondorioak ateratzea...

Filtroa aktibatzen duten **“hitz klabe” sistema baten bidez funtzionatzen du** ECHELON-ek. Sistema honi buruzko adibide iskanbilatsu [escandaloso] bat CBSko “60 minutes” programan ikusi ahal izan genuen. Lagun batekin telefonoz hizketan zegoen emakume bat, bere seme/alabak ikastolan egindako antzerki batez ari zitzaien “he bombed” espresioa erabiliz zuenean (esaldiaren esanahi literala “bonba bat jarri zuen” da, baina zentsu figuratuan “oso azkar joan zen” esan nahi du). Sistemak automatikoki detektatu zuen esamoldea eta emakumearen izena eta datu pertsonalak terrorista posibileen datu basean bukatu zuten.

CARNIVORE

Carnivore bide beretik doan proiektua da. FBIko ordezkarien hitzetan Carnivore-k FBIari, Interneten hornitzaile baten (ISP) laguntzaz, korreo elektronikoko informazioa edo ikerketa baten objektua den erabiltzaile konkretu baten beste mota bateko komunikazio elektronikoak pilatzeko betebeharra ezartzen duen agindu judiziala betearazteko diseinatuta dagoen sistema konputazional bat da. Ikus dezakegunez, Carnivore-k internet ekoizleen lankidetzat eskatzen du, pertsona konkretu batek bidalitako edo jasotako korreo elektronikoen zerrendak eskatuz eta eskuratuz.

TRAP WIRE

Wikileaks-ek ezagutarazi zuen proiektu honen izena maiztasun ugariarekin entzungo dugu hemendik aurrera. Izan ere, Estatu Batuetako autoritateek TradeWire-

FBIari, sareko
hornitzaile
baten laguntzaz,
e-mail-eko
informazioa edo
beste mota
bateko komuni-
kazioak pilatze-
ko betebeharra
ezartzen duen
agindu judiziala
betearazteko
diseinatuta

ren faltsutasunaren frogak ematen ez dituzten bitartean eta terrorismoaren aurkako borroka baino aitzakia transzendentalagorik eman ezean, aurkikuntza hau **Estatu Batuen historiako eskandalurik handiena izango da**. Ezagutzera eman zituzten informazioen arabera, honako hau adierazi zuten dokumentua idatzi zutenek:

“Inteligentzia ofizialek aurpegia atzemateko teknologiak baino zehatzagoa den zaintza sistema bat sortu dute. Hau, Estatu Batuen bidez instalatu dute, hiritar iparamerikarren bizkarretan”.

Sistema estatu osoan zehar sakabanatuta dauden CCTV kamaren erabileraren bitartez funtzionatzen du. Modu honetan, bildutako datuak gurutzatu daitezkeen espioitza sare bat eratzen dute, zeimtzuek gertaera mota desberdinen informazioa bila dezaketen parekoak diren kasu edo zirkunstantziak kontutan hartuz.

TrapWire sistema Stratfor elkartearen jabetza da.

Bideo **kamerak denbora guztian egoten dira iru-**

diak hartzen eta bidaltzen, pertsonak hauteman eta identifikatzera heltzen direlarik.

Guzti hau Anonymous-ek elkarte honen korreo kontuak hackeatu eta materiala wikileaks-i bidaltzean, jakin zen.

MUGIKORREN BIDEZKO LOKALIZAZIO SISTEMAK

Telefonia mugikorraren hasieratik posiblea da sarera konektatuta dagoen telefono bat geografikoki lokalizatzea eta arakatzea. Egia esan, hau telefonia mugikorreko sare-en oinarrizko printzipio bat da, posizio batetik bestera mugitzea beharrezkoa baita zerbitzua jaso ahal izateko. Telefonia mugikorreko sareak kontrola ditzakeen edozein gobernu edo erakundek, mugikor baten posizio zehatza edo arruntena izaten dena bere jabearen kokalekua jakiteko gaitasuna ere badu.

Gizabanakoen etenik gabeko jarraipen honen parte teknikoak erraza edo sinplea da. Telefonia mugikorreko antenek norabide guztietan emititu behar dute, telefono erabiltzailearen kokapena aintzat hartu gabe funtzionatu behar dutelako. Baina 360 gradutan emititzen duten antenak erabili beharrean, 120 graduko sektoreetan emititzen

duten hiru antena erabiltzen dituzte, errazago fabrikatzen direlako. **Telefono mugikor bat piztuta dagoenean ahalik eta antena gehiagotara konektatzen saiatzen da**, horrela estaldura hobea izango du eta ez du edozein momentutan telefono sarearekin konekzioarik galduko. **Modu honetan mugikor konkretu bat zein antenatara konektatu den jakinda, mugikorraren eta seguruenik bere jabearen kokalekua erakutsiko digun poligono bat marraztu dezakegu.**

Erabiltzaile batek telefonia mugikorreko sarea erabiltzen jarraitu nahi duen bitartean ezinezkoa izango zaio lokalizazio sistema hauek saihestea, lehen esan dugun moduan, mugikorraren funtzionamendua bermatzeko oinarritzko printzipio bat direlako. Hala ere, hacker eta phreakers (telefonian adituak diren jakkerrak) batzuk ahaleginak egin dituzte seinalean ausazko atzerapenak sartzeko, arakatzeko sistema nahasteko eta errakuntza marjina handitzeko asmoarekin. Edozein modutan, saiakera hauek eragozpen txikiak baino ez dira lokalizazio sistemarentzat eta ez dute ezeztatzen.

Ziurrenik, iceberg-aren tontorra baino izango ez diren adibide hauek ikusi ondoren, **argi geratzen da sistemaren partetik jasaten dugun kontrol eta espioitza guk sinetsi nahi genuena baino errealaagoa dela.**

Anaia Handiaren amesgaiztoarekin elkarbitzen edo hau saihesten ikasi behar dugu, azken ekintza honek dakarren zailtasunengatik gure adimena inoiz baino gehiago erabili beharko genuke, zuhurrak izan behar dugu, ezagutza eta arretarekin jokatzeko unea da. Teknikoki gainditu egiten gaituzte, horregatik esan dezakegu bakoitzaren ardura dela, maila honetan, bere intimitatea babestea. **Intelligentziaz jokatu, hitz egiten, egiten edo partekatzen dugunaz kontziente izan, bai interneten, bai telefonoarekin bai kalean, gure defentsa modurik sendoena baita.**

Komunikazioaren garaian, zentz kritiko minimo bat duen pertsona ororen bertuterik handiena diskrezioa da.

telefonia mugikorreko sarea erabiltzen jarraitu nahi duen bitartean ezinezkoa izango zaio lokalizazio sistemak saihestea, mugikorraren funtzionamendua bermatzeko oinarritzko printzipio bat direlako.

ARGI IBILI

ETA BURUA ERABILI

ERRESISTENTZIA SAREAN

Interneten askatasuna bermatzeko borroka ere, nola ez, baditu bere erresistentzia fronteak. Milaka erabiltzaile elkarte, hactibistak, kontsumidore taldeak,...etab luze baten artean, **Anonymous** da guzti hauen gainetik indar handiena hartu duen mugimendua.

“ Egiten duzuna egiten duzula...”

Ez zaitez 4chan-ekin sartu”, eta bereziki web orrialde honetan da Anonymousen jatorria bilatu behar dugun tokia. Hasiera batean, 4chan-a Manga irudiak jartzen zituen tabloi bat bezala hasi zen martxan, non erabiltzaileek argazkiak igo ahal zituzten, komentatu, beraien artean eztabaidatu...

hau da, erlazio-natzeko bide bat bezala jaio eta zabaldu zen. Hasierako erlazio horietatik, esan genezake, web orrialde hau famatua egin duen izaera sortu zela. Bertan “meme” amaigabeak biltzen eta elkartrukutzen dira, parte hartze anonimoa izanik komunitate honen identitatearen zeinurik garrantzitsuenetarikoa. 4chan-en

aurki ditzakegun foro guztien artean, horietako bat beste guztien artean gailentzen da: Random foroa (/b/ bezala ezagunagoa). Foro honetan, interneten eman diren eta ematen diren eztabaida garrantzitsu eta famatuena burutzen dira, baita protesta ekintzarik deigarrienak ere hemen eman dira. Beraz, foro honetan eta indar handiarekin hasi zen Anonymous entzuna izaten.

Unidos como uno, divididos por cero

Aurretik esan dugun bezala, 4chan-en idazten diren iruzkinak anonimoak izatea ezinbestekoa da. Modu honetan, iruzkinak erabiltzaile izenarekin, nick-ekin edota izen errealekin ez sinatzeak, aurreiritziak eman ez daitezen posible egiten du. Horrela, argumentuek hartzen dute garrantzia eta ez pertsonen. Eta hauxe bera da Anonymousen borrokaren giltzetako bat; **edozein izan daiteke Anonymous, denok izan gaitzeko edo inor ez**. Guzti honek, Anonymos “erakunde” (agian ez da terminorik egokiena, baina zaila da antolatzeko modu hau definitzea) horizontala, liderrik gabea eta hierarkia gabea izatea posible egiten du. Anonymous-en inguruan egiten diren definizioak ezin dira deskripzio sinpleak izan, honek ez lukeelako terminoa bere osotasunean definituko. Horregatik, aforismoak erabili ohi dira hautemangarriak diren ezaugarriak izendatu eta azaltzeko.

“Anonymous es la primera super-conciencia basada en Internet. Anonymous es un grupo, en el sentido de que una bandada de aves es un grupo. ¿Por qué sabes que son un grupo?”

Porque viajan en la misma dirección. En un momento dado, más aves podrían unirse, irse o cambiar completamente de rumbo”

Somos Anonymous

Anonymous-ek 2008an burutu zuen “*#op iglesia ciencia*” operazioarekin bere ospea izugarri handitu zen. Operazio honetan hainbat eraso burutu zituzten sekta famatu honen kontra. Beno, eraso baino bromatzat hartu ditzakegun ekintzak eraman zituzten aurrera; mila fax beltzen bidalketa, telefono bidezko txantxak,...

Nahiz eta Anonymous-en xedeak anitzak izan, esan dezakegu **aldarrikapenik azpimarragarrienak adierazpen askatasuna eta sarean askatasuna** edukitzea liratekeela. Nola ez, haien ekintzen oinarrian eskubide hauen urraketen salaketa egongo da.

Somos legion

Kontrakoa iruditu arren, Anons-en (Anonymous-en parte hartzen duten pertsonak definitzeko kontzeptua) **gehiengoa ez dira hackerrak eta askok ez dituzte informatika-ko ezagutza handiak**. Haien ekintzetan parte hartzea, web orrialde bat modu sistematiko batean bisitatzea bezain erreza da (alt+f5 teklak sakatuz). Horrelako ekintza errezekin, jendearen parte hartze handia edukitzea posiblea dela ikus dezakegu. Hau, Ddos erasoei eta *denegacion de servicios*-ei ere aplikatua izan daiteke. Hala ere, badauke ekintza konplexuagoak, *deface* bezalakoak (erasotutako web orrialdea aldatzea bezala; hasierako orria modifikatu, bideoak edo artikulua gehitu,...) edota informazio/datu sentsibleen lorpena bezalakoak, jakintza informatiko altuagoa duten Anons-ak behar dituztenak. **Beti bezala, ez da komenigarria horrelako ekintzetan parte hartzea ez badakigu zer egiten ari garen edota ez baditugu egiten ari garen ekintzen ondorioak ezagutzen**. Anonymous bera ere, ez da errepresioaz libratzen eta badira mundu mailan eman diren atxiloketak AEB, Hegoamerikan eta estatu españolean, besteak beste.

Anonymous
bera ere,
ez da
errepresioaz
libratzen eta
badira mundu
mailan
eman diren
atxiloketak
AEB,
Hegoamerikan
eta estatu
españolean,
besteak beste.

No olvidamos

Aurretik esan dugun bezala, Anonymous-en ekintzak interneteko eskubideen aldarrikapenarekin erlazionatuak egon arren, **batzuetan ere Ciber-eskubideekin erlazioa ez duten beste mota batetako borroketan parte hartzen dute.** Hala nola; M15 eta Occupy Wall Street-arekin erlazio zuzena du Anonymous-ek, baita meatzarien borrokan babesa emateko asmoarekin meatzari konpainiaren datu pribatuak publikatu dituzte, hauteskunde kanpainan hainbat alderdi politikoak web bidez erasotzea lortu dute, wikileak-en kasua dugu, eskuma muturreko web orrialdeak eta haur pornografia-koak ere erasotu (azken honetan, Anonymousek poliziak berak baino web orrialde gehiago ixtea lortu duelarik). **Euskal Herrian ere, haien elkartasuna hurbilekoa dugu.** Besteak beste, Iñigo Cabacas ertzaintzaren eskutik eraila izan zenean, hauen web orrialdea zapuztu zuten, edota, Kukutza gaztetxearen desalojoa eman zenean Bilboko udalaren eta konstrukturaren web orrialdeak erasotu zituzten.

No perdonamos

Seguruenik, FBI-ak Magaupload itxi eta honen sortzailea atxilotu zutenean izan zen, kolektibo honek transzendentzia handien hartu zuen momentua. Ekintza errepresibo honek, Anonymous-en (eta zibernauta askoren) haserrea piztu zuen eta erantzun modura **mundu mailan ezagutzen den ekintza eta eraso hackerrik handiena eman zen: World War Web.** “Gerra” honen lehen gauean, interneteko trafikoa %24ean igo zen, 10000 pertsona inguru (modu antolatu eta koordinatu batean) web orrialde ezberdinen kontra jo zuten (FBI, Warner, Sony, AEB gobernua, justizia departamentua...). Ekintza hauek, hainbat egunetan zehar luzatu ziren, beraz, bertan milaka lagunek parte hartu zutela uste da.

Ekintza
errepresibo honek,
Anonymous-en
(eta zibernauta
askoren)
haserrea piztu zuen
eta erantzun
modura
mundu mailan
ezagutzen den
ekintza eta eraso
hackerrik handiena
eman zen:
World War Web.

Esperadnos

Duda barik, Anonymous-en berezitasuna (antolatzeko modua, borroka moldeak, ekintza motak...) da **ezkerreko mugimenduetan gai honen inguruan eztabaidatzen denean jorratzen den eztabaidagai nagusienetarikoa**. Modu batean, kontrako argumentuak entzutea ez da gauza zaila: “ez estrukturatuak” egotearen itxurazko ahultasuna, diskurtsoan dituzten gabeziak, guzti honen atzean nor/nortzuk daudenaren etengabeko zalantza, mundu “errealean” eragin eskasa edukitzea... ziurrenik, argumentu guzti hauek ez daude guztiz oker. Baina badago zeozer begi-bistakoa eta ukaezina dena: gure bizitzetan tokitxo bat lortzen ari direla. **Errepresio ekintza bakoitzaren ostean, hauen erantzun bat espero dugu**, eta hau, beti ematen da.

Guzti honetaz kontziente izateak, hainbat galdera planteatzera eraman gaitzake; **hau izan daiteke borrokatzeko molde berri bat?** Hau da, web orrialde bat zapuztea, banketxe baten kristala harrikatzearen 2.0 bertsioa izan daiteke? Horrela bada, horrela izatea nahi dugu? Guzti hau ekidin dezakegu?

Gai guzti hauetaz urrun, Anonymus sistemaren kontra burutzen duen borroka aurrera eramaten dihardu.

Esperadles...

Somos Anonymous
Somos legion
No olvidamos
No perdonamos
Esperadnos

IRAILTZA SARETIK?

Nerea Etxeberria Joseba Permach-en jarraitzaile da”, “Ni ere D ereduaren alde!”, Peruri “La roja me la trae floja” gustatzen zaio, Josu Barreiro ere “Indarkeria Polizialari STOP!” manira joango da...

Sare sozialek borroka sozialetarako espazio berri bat zabaldu dute, nolabait deitzearren.

Eragile sozialon arazo nabarmenatariko bat komunikatzeko ditugun zailtasunak dira, gure inguru hurbiletik atera eta gure mezuak gizarteari helaraztea, benetan zabaltzea. Bitarteko desberdinak erabili izan ditugu: kartelak, pankartak, neurri desberdinetako manifestaldiak, panelak, fantzineak, blog-ak... baina lortzen al dugu benetan? Eskaintzen al die kaleko jendeak arreta karteiei? Topatzen al dituzte ezezagunek gure web orriak? Irakurtzen al dituzte banatzen ditugun eskuorriak? Betetzen ditugu bitarteko komunikatibo hauen helburuak? Jendea kontzientziatu eta mobilizatzeke balio dute? Edo autokontsumorako dira? Gure buruei mila bider egin dizkiogun galderak dira.

Aldebakarreko bitarteko horien aurrean, aukera berriak eskaintzen dizkigute sare sozialek. Minutu gutxitan pertsona edo eragile batek igo-tako argazki zein berria sarean zabaltzen da

Ezagunei,
ezezagunei...
partekatu eta
partekatuz,
ehundaka
pertsonei
momentu
batean helarazi
ahal dizkiegu
mezuak zein
deialdiak.

“klik” huts batean. Ezagunei, ezezagunei... partekatu eta partekatuz, ehundaka pertso-
nei momentu batean helarazi ahal dizkiegu mezuak zein deialdiak.

M-15 mugimendua izan da horren lehenengotariko adierazlea. Madrilen hasi eta **sare sozialetatik deialdia zabalduta, orduz ordu gazte eta ez hain gazte gehiago batzen ziren plazak okupatzeko deialdira**. Are gehiago, plaza horietan gertatzen ari zena twitter bezalako sareen bitartez minuturo jarrai zitekeen, horrela komunikabideen jarraipena bermatuz eta gizartearen arreta eurenganatzuz. Horrelako zabalpenari meriturik kendu gabe, esan daiteke mugimendua bera modan jarri zela sare sozialetan horrenbesteko presentzia izatearen ondorioz, eta moda horrek oraindik jende gehiagok parte hartzea ekarri zuela.

Informatzeko gaitasun horren beste adibide bat Kukutza gaztetxearen desalojoa eta eraistea izan ziren: aurretiaz gaztetxeko asanbladak izugarritzko lanketa egin zuen sare sozialetan eta mediatikoki, erabiltzaile guztiek egunez egun gaztetxearen barne bitzta ordenagailuetatik jarraitzen zutelarik: kontzertuak, tailerrak, antzerkiak, desalojoaren kontrako mobilizazioak... Gaztetxearen aldeko izugarritzko atxikimendu kanpaina hedatu zen sareetan zehar, egunero milaka ziren Kukutzaren alde “gustatzen zait” edo “ni ere joango naiz” klikatzen zuten pertsonak. Eta benetako momentuan ere nabaritu ziren zabalpen lan horrek emandako emaitzak: asanbladak lehenago jakinarazi bezala, zipaioak agertu bezain laster twitter bidez zabaldutako abisua, eta goizeko 5ak izan arren, Errekalde jendez bete zen, orduro handitzen zihoan jendetza.

Orain dela urte erdi pasatxo Iñigo Cabacasen erailketa ere honen adibide izan da: ordu gutxitan Euskal Herri osoan zabaldu zen bere ospitalaratzeara, eta ingresatuta egondako denboran izugarritzko zabalpena izan zuen, bata besteari berria berbidalita, bertwite-atuta...

Baina askoz gauza xumeagoetarako ere nabaritu da: edozein eragile txikiren tailerra zabaltzeko, preso baten egoera pertsonala ezagutarazteko, eragileen asanblada batera deialdia egiteko... **Deustun bertan ere kolektibo desberdinek erabili dituzte** bitarteko bezala tailer, ekimen eta jaietarako deialdiak egiteko. Eta ukaezina da asistentzietan nabari dela.

Hala ere, dena ezin da positiboa izan (zoritxarrez holakorik ez da existitzen!). Sare sozialen “militantzia” antzeko horrek, norberaren atxikimendua etxean, ordenagailu aurrean, eta mugitu barik eman ahal izateak **mugimendu sozialen espazio naturala murriztea ekar lezake: kalea.** Egia da, Kukutza eta M15en kasuetan kaleak bete zirela, baina indar poliziaren ereduaren kontrako mani nazionalari buruz ezin dezakegu berdina esan. Agian milaka pertsonak mani bati interneten atxikimendua emateak pertsona horiek mani joateko beharra ez sentitzea ekar dezake. **Eta kalean neurtzen dira indarrak, ez sareetan:** klik batek ez ditu instituzioak behartzen, kaleetako presioak agian.

Agian milaka
pertsonak
mani bati
interneten
atxikimendua
emateak
pertsona horiek
manira joateko
beharra
ez sentitzea
ekar dezake.

Zer sustatzen dugu sare sozialen erabilpenarekin, informazioaren zabalpen masiboa, edo jendeak mugimendua mugitu gabe bizitzea, bere konpromezua horretara mugatuz?

Era berean, betiko kontua dirudien arren, **ezin dugu ahaztu sare sozialek suposatzen duten kontrol soziala:** nor konektatu den deialdi hori egin den ordenagailuan, non kokatuta dagoen ordenagailu hori, noren izenean egiten den, zein ordutan, nortzuk

agertzen diren argazkietan... Guri buruzko informazio piloa ematen die indar polizialei, berez informazio gehiegi duten horiei. Eta jakin badakigu informazio hori errepresioa areagotzeko erabili izan dutela behin baino gehiagotan, baita medioek ere sarekada desberdinak justifikatu zein desitxuratzeko. Esanguratsua da iaz gazte mugimenduaren kontra emandako sarekada bietan sare sozialetan agertutakoak asko aipatu zirela: “era amigo de Arnaldo Otegi en el facebook”, “salía riendose con una camiseta de la roja”...

Ukaezina da sare sozialek aukera ugari ematen dizkigutela, eta ahal den neurrian aukera horiek probestu eta gure proiektuen zabalpenerako erabili behar ditugula.

Baina zentzua galdu gabe. Adibide bat jartzearen, hortxe daukagu arabiar herrialdeetako iraultzak. Nahiz eta asko puztu den sare sozialek jokatu duten papera arabiar herrialdeetako iraultza horietan (Nork puztu du? Ze interesekin?... hausnarketarako gai interesgarria), egia da erdi mailako klasearen arteko eta kanpora begirako komunikaziorako tresna baliagarriak izan direla.

Sare sozialak hemen daude, eta luzerako tartea daukate: beste alde batera begiratu eta gure buruak gheztizatu beharrean, zabalpenerako ematen dizkiguten aukerak lehertu egin behar ditugu.

Euren kontsumo oso arduratsua egin behar da, gure kontra itzul ez daitezen: **iraultza ezin da interneten egin.** Ezin ditugu gure espazio naturalak, ezta harreman zuzen eta naturalak ere sare sozialetan hipotekatu, komunikazio mota bat asko zabaldu arren, beti emaitzak eman dizkigun beste bat galduko genukeelako.

HARREMANAK 2.0

Gazteok, sare sozialak erabiltzen ditugu askotan pertsonen arteko harremanak eraikitzeko edota ditugun harremanak elikatzeko eta mantentzeko. Baina, noizbait ordenadoreetatik urrun, mugikorretatik urrun pentsatzen eta hausnartzen jarri gara guzti honek gudan eta ingurukoengan dituen ondorioetan?

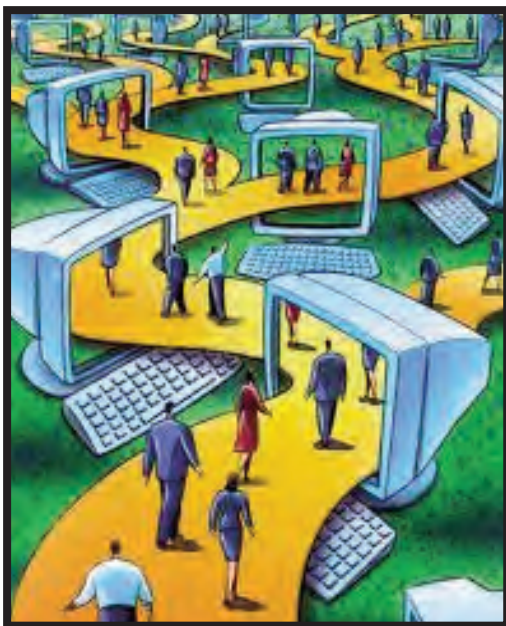
Gaur egun, interneten bidez maitatzen gara, erosketak egiten ditugu, besteetaz arduratzen gara, aisialdia igarotzen dugu, sexua daukagu...baina hori al da bizitza erreala? Eta erreala izatekotan zein aspektu positibo eta zein gabezi ditu? Gutako askok, sare sozial hauetan lagun pila ditugu, baina hauetatik zenbat izendatuko genituzke benetan lagun bezala? Egungo jendarte indibidualista honetan, behar bat bihurtu al da besteei momentu oro gure egunerokotasuneangertatzen dena kontatzea? Zenbat aldiz mezu baten agurrean “musu bat”, “besarkada bero bat”,...bezalako esaldiak idatzi ditugu? Eta guzti horiek, errealitatean, zenbat aldiz eman ditugu?

Zenbat aldiz
mezu baten
agurrean “musu
bat”, “besarkada
bero bat”,...
bezalako
esaldiak idatzi
ditugu?
Eta guzti horiek,
errealitatean,
zenbat aldiz
eman ditugu?

Ezinezkoa da ukatzea sare sozialek eskaintzen dizkiguten onurak. Gure egunerokotasunean presente dagoen komunikatzeko eta erlazionatzeko bide berri honek senitartekoekin, lagunekin edo ezezagunekin harremantzeko aukera eskeintzen digu. Pertsona askok, sare sozialik gabe eta teknologia

hauek gabe, ezinezkoa edukiko lukete urrun dauden familiarrekin komunikatzea adibidez. Beste alde batetik, sare sozialak ere, kolektibitatearen parte sentitzeko eta identitatea eraikitzeko tresna egokiak dira. Zaletasun berdina duten pertsonekin, aisialdi eredu berdina konpartitzen duen jendearekin, pentsamolde berdina duten gizon emakumeekin harremantzeko eta zerbaiten parte sentitzeko baliagarriak dira. Baita ere, lotsa gainditzeko edo kudeatzeko tresna egokia izan daitezke. Askotan, ordenadore edo mugikorren bidez komunikatzeak erraztasunak eskaintzen dizkigu, aurrez aurre esateko edo galdetzeko prest ez gauden hainbat gauza botatzeko aukera dbaitaikagu. Guzti horretaz aparte, gaur egun ere, sare sozialak antolatzeko eta aldaketa soziala bultzatzeko erabiliak izaten ari dira.

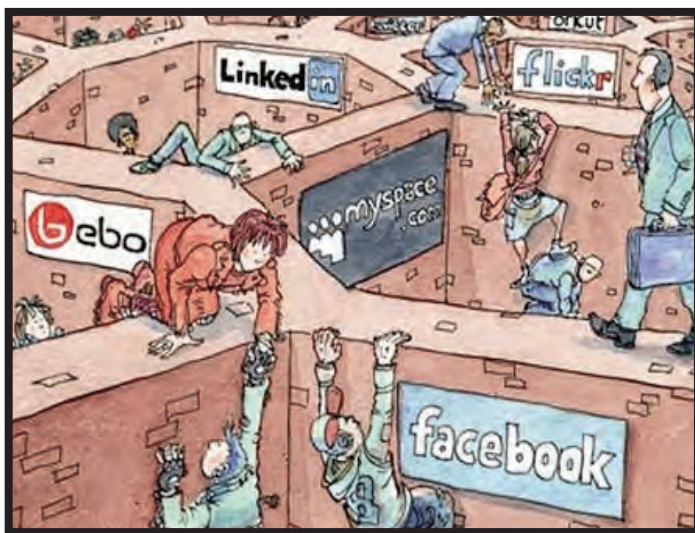
Baina, sare sozialek eskeintzen dizkiguten onuretatik aparte, badituzte zenbait galera edo arrisku. Nerabe eta gazteen identitatearen eraikuntzan, paper garrantzitsu bat jokatzan dute sare sozialek. Hauen kontsumo eta erabilpenaren ondorioz, norberak bere identitatearen parte bat eraikitzen doa, ingurukoen onarpena zein den kontuan hartuz. Honek bere arriskuak ere ekar ditzake, askotan besteek gu onar gaitzaten hainbat gauza egin edo esaten baititugu. Askotan lagun talde horretatik kanpo ez gertatzen WhatsApp.a jartzen dugu mugikorrean, edo Facebook.eko

kontu bat zabaltzen dugu...eta hori gutxi ez balitz orduak eta orduak ematen ditugu besteek idatzi dutena begiratzen, mezueta erantzuten, argazkiak komentatzen,... **Beraz, askotan inguruan dugun talde sozialean integratuak sentitzeko, sare sozialen erabilpen desegokia egitera heltzen gara.** Are gehiago, egungo gazte askok sare sozialik gabeko komunikazioa eman daitekeenik ere ez dute imajinatzen. **Hauek, gazteen artean komunikatzeko behar bat bihurtu direlarik.**

Bestalde, sare sozialak eta emozioak ditugu. Emozioak, inguruan gertatzen denaz baldintzaturik daudela onartzen baldin badugu, sare sozialetan gertatzen dena ere gure emozietan eragina izango duela onartu dezakegu. Askotan ongi edo gaizki sentitzen gara, baldin eta gure muroan komentarioak uzten badituzte, eskegitako argazki berria jendeak komentatzen baldin badu, lagun bati idatzitako mezua denbora gutxian erantzuten baldin badu, edota internet bidez lagun berri asko egiten badituzte. **Beraz, sare sozialek ere pertsonen kontrol emozionala aurrera eramaten dutela esan dezakegu.** Eta nola ez, guzti honek gaur egungo gazte askorengan menpekotasuna sortzen ari dela nabaria da. Momentu oro mugikorrean ditugun dei, mezu, edo whatsapp.engatik arduratuak baldin bagaude, **horrek ere gudan stressa ekar dezake. Eta stress honek ezegonkortasuna eta askotan autoestima arazoak.** Norberaren estabilitate emozionala, besteen erantzunen menpe jarritz.

Menpekotasun honek, azkenean sare sozialen beharra sentitzea dakar. Askotan, momentu oro guri gertatzen zaiguna kontatu behar dugu eta besteiei gertatzen zaiona guk jakin behar dugu. **Esan dezakegu instantaneitatearen zurrunbiloan sartu garela; gertatzen dena gertatzen dela, momentuan jakin behar dugu.** Hau litzateke egungo jendar-

te kapitalista eta kontsumista honen adierazleatariko bat, instantaneitatea eta abiadura azkarra. Hau sare sozialetara trasladatzen badugu, une oro jendearekin komunikaturik egon behar garela ematen du, nolabait momentuan zer egiten dagoen jakinez eta zer egiten gauden adieraziz. Baina hori bai, agian zure ondoan duzun lagun, klasekide, familiar, lige edo auzokidea nola dagoen ere ez zara pentsatzera gelditu. Sare soziale-

tan, edonork edozer idatzeko aukera duen momentutik, modu batean, gure **bizitza pribatua guztiz publiko bihurtzen ari dela esan dezakegu**. Eta ba al daude, publikoak egin behar (edo behintzat jende ororentzat eskuragarri utzi behar) ez ditugun aspektuak? Norberak bere buruari, mugak jarri behar dizkio sare sozialetan kontatzen denarekin?

Askotan, bizitza erritmo azeleratu honek ez digu uzten gelditzen, pentsatzen eta beste-
etaz edota norbere buruaz ongi arduratzen. Gehienetan, sare sozialak erabiltzen ditu-
gu besteekiko ditugun ardura emozional horiek kudeatzeko. Baina, guzti honek galerak
eduki ditzake? Batzutan, hurbileko pertsonekin, ordenadore edo mugikorren bidez
gehiago komunikatzera heltzen gara, aurrez-aurre baino. Eta nabaria da, komunitzeko
bi modu hauek ez daukatela zer ikusirik. Aurrez-aurreko komunikazioan, esaten denaz
aparte, nola esaten den, zein ahots tono erabiltzen den, nola begiratzen dugun,... ere
garrantzitsua da mezua hobeto ulertzeko. Argi dago, honek egiten duela aberasgarri
pertsonen arteko komunikazioa. Horregatik, sare sozialetan emotikonoak erabiltzen al
dira? Baina, ba al dago parekatzerik?

Sare sozialetan ematen den komunikazioa eta eraikitzen diren harremanak errealak direla esan daiteke. Errealak, errealitatean ematen direlako, baina bere erabilpenik egokiena egiten dugu? Horregatik, garrantzitsua litza-
teke sare sozialen bidez lortzen diren komunikazio-
erlazioak eta kalean eraikitzen ditugun komunikazio
eta erlazioen arteko aldea murriztea. Horretan datzala-
ko, sare sozialen erabilpen egoki eta arduratsua egitea.
Bestela, irtenbiderik gabeko amildegi arriskutsu bate-
kin aurki gaitzke, non bizitza erreala eskuetatik ihes
egiten digun. Gainera, eta amaitzeko, goazen gorputza
komunikaziorako tresna garrantzitsu bezala aldarrikat-
zera. Ausart gaitzen, mezuen bidez bidaltzen dugun
afektibitate guzti hori gure gorputzekin erreala bihurt-
zen. Aska gaitzen ordenadore edo mugikorren pan-
taietatik, eta anima gaitzen aurrean dugun pertsonari
begietara begiratzen.

Bestela,
irtenbiderik
gabeko
amildegi
arriskutsu
batekin aurki
gaitzke, non
bizitza erreala
eskuetatik ihes
egiten digun.

AZARO SOZIALA

azaroak 7 19:30 Deustuko Gazte Lokalean
Hitzaldia: Sare sozialei sarrera

azaroak 13 19:30 Deustuko Gazte Lokalean
Mahai ingurua: Edabideak eta sare sozialak

azaroak 20 19:30 Deustuko Gazte Lokalean
Hitzaldia: Segurtasuna ta ziberkontrola

azaroak 27 19:30 Deustuko Gazte Lokalean
Tailerra: Sare sozialen erabilpena

ZIRIKATZED
FORMAKUNTZA